

29.1.2018

Ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2018

Siilinjärven viranomaislautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena on 18.12.2017 päivittänyt 17.11.2015 laaditun ympäristönsuojelulain ([527/2014](#)) 168 §:n mukaisen ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman. Ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten laadittu valvontasuunnitelma koskee vuosia 2018 - 2020. Valvontasuunnitelman päivitystä varten tarkistettiin yhteistyössä Pohjois-Savon kuntien ympäristönsuojelun viranhaltijoiden kanssa vuonna 2015 yhdessä tehty toimialakohtainen riskinarviointi (liite).

Valvontasuunnitelmaan perustuen laaditaan vuosittain valvontaohjelma, jotta valvontaohjelma pysyy ajan tasalla uusien ja poistuvien luvanvaraisten toimintojen osalta. Valvontaohjelman laatii ympäristönsuojelupäällikkö viranomaislautakunnan 15.8.2017 tekemään toimivallan siirtoa koskevaan päätökseen perustuen.

Tämä valvontaohjelma koskee vuotta 2018 ja se on jatkoa vuosien 2016 ja 2017 valvontaohjelmille. Ohjelma on laadittu ympäristönsuojelulain 168 §:än ja ympäristönsuojeluasetuksen ([713/2014](#)) 30 §:än perustuen.

Valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatimisveloitteen tavoitteena on tehostaa valvontaa ja pyrkiä mahdollisimman hyvään vaikuttavuuteen kohdentamalla valvonta ympäristönsuojelun kannalta merkittävimpiin tehtäviin.

Vuoden 2017 valvontaohjelman toteutumisen arviointi

Vuonna 2017 ympäristönsuojelun valvonta perustui ympäristönsuojelupäällikkö Arja Saarelaisen 19.1.2017 laatimaan valvontaohjelmaan. Ohjelmaa laadittaessa otettiin huomioon vuoden 2016 valvontaohjelman toteutuminen. Tarkastuksia kohdennettaessa otettiin huomioon, mikäli kohteen ympäristöluvan mukaan hakeamus lupamääräysten tarkistamiseksi oli jätettävä vuoden 2017 aikana. Seuraavassa taulukossa on vuoden 2017 valvontaohjelman mukaisten kohteiden lukumäärä toimialoittain sekä kohteisiin suunniteltujen ja toteutuneiden tarkastusten määrä.

Toimiala	Valvontaluokka ¹⁾	Kohteiden lukumäärä ²⁾	Suunniteltujen tarkastusten lukumäärä	Toteutuneiden tarkastusten lukumäärä
Metalliteollisuus	III	3	2	1
Energian tuotanto	III - IV	7	7	7
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	II - III	8	6	5
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	IV	0		
Malmin tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto sekä asfaltin valmistus	II - III	18	13	6
Mineraalituotteiden valmistus	II	1	1	1
Nahan tai tekstiilien laitospäinen tuotanto tai käsittely	III	1	1	1
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	II	1	0	0
Eläinsuojat tai kalankasvatus	III - IV	27	6	6
Liikenne	II	1	0	0
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	II - IV	8	7	6
Muu toiminta ³⁾	II - III	4	1	0
Yhteensä		79	44	33

- 1) Valvontaluokka määräytyy toimialakohtaisen ja laitospäisen riskinarvioinnin perusteella. Valvontaluokat ovat: valvontaluokka I, tarkastus vuosittain; valvontaluokka II, tarkastus kerran kolmessa vuodessa; valvontaluokka III, tarkastus kerran viidessä vuodessa, valvontaluokka IV, tarkastus kerran kahdeksassa vuodessa.
- 2) Tilanne 31.12.2016
- 3) Ympäristönsuojelulaki 27.2,1 § ja 27.2,3 § sekä ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohta 14

Vuonna 2017 ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen säännöllinen valvonta toteutui kohtuullisen hyvin. Valvontaohjelmaan kirjatusta määräaikaistarkastuksista tehtiin noin 75 %. Tarkastuksia jäi tekemättä kohteissa (n= 7), missä toimintaa ei ollut vuoden 2017 aikana. Näitä olivat kallion louhinta sekä louheen ja soran murskaus. Kun näiden kohteiden tarkastuksia ei oteta huomioon, valvontaohjelman mukaisista määräaikaistarkastuksista tehtiin noin 90 %.

Kunnan ympäristönsuojelun viranhaltijat osallistuivat Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityvien toimintojen vuoden 2017 valvontaohjelmassa määriteltyjen, Siilinjärvellä sijaitsevien tahi Siilinjärven kunnan ympäristöolosuhteisiin vaikuttavien kohteiden määräaikaistarkastuksille. Näitä olivat Karjalan lennosto, Savon Sellu Oy, Shell Ilmailu Oy, Siilinjärven kunnan Jynkäniemen jätevedenpuhdistamo sekä Yara Suomi Oy Siilinjärven toimipaikan kaivos ja tehtaas. Näissä kohteissa ELY-keskus on kohteen vastuuvälvoja.

Muu valvonta

Siilinjärvellä on voimassa 28 maa-aineslain mukaista lupaa sekä 2 kohdetta, joiden jälkihoito oli luvan voimassaolon päätyttyä kesken vuonna 2017. Vuoden 2017 aikana tarkastettiin kaikki aktiivisessa toiminnassa olevat ottoalueet, yhteensä 21 kpl, sekä edellä mainitut 2 jälkihoidettavaa aluetta.

Maa-ainesten ottoalueilla ja asfalttiasemilla tapahtuvaa murskaus-toimintaa valvottiin aloitustarkastuksilla, joissa murskausjärjestelyjen luvanmukaisuus arvioitiin. Satunnaisesti kohteissa tehtiin myös lopputarkastus tai muu tarkastus murskausjakson päättymisen jälkeen. Tällaisia valvontakäyntejä oli vuonna 2017 17 kpl.

Ympäristön roskaantumista ja epäsiisteyttä valvottiin 10 koh-teessa viranomaislautakunnan tarkastuksilla, jotka perustuivat jä-telain 72 §:än ja maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:än. Tarkas-tuksista ilmoitettiin kirjallisesti etukäteen, yksi kohde tarkastettiin ilman etukäteisilmoitusta. Kohteina oli asuinkiinteistöjä taaja-massa ja haja-asutusalueella sekä yrityksiä Radantauksen teolli-suusalueella. Kaikissa kohteissa, joille ennakkoon ilmoitettiin tar-kastuksesta, ulkoalueiden siivoustoimet oli aloitettu ennen tarkas-tusta. Viranomaislautakunnan ympäristön siisteyden valvonnasta tiedottaminen toi uusia yhteydenottoja roskaantumisista sekä vi-heralueiden luvattomasta käyttöönosta ja puutarhajätteiden läjit-tämisestä viheralueille. Roskaantumisasiossa tulosten saavutta-minen on usein hidasta.

Valvonnan laatu ja vaikuttavuuden arviointi

Ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja on valvottu ympäristöministeriön ympäristövalvonnan ohjetta (Ympäristöhal-linnon ohjeita 2/2016) soveltaen. Ohje on tarkoitettu ympäristön-suojelulain, jätelain, vesilain ja merenkulun ympäristönsuojelulain tarkoittamille valtion valvontaviranomaisille (ELY-keskukset). Oh-jeen liitteessä on kuvattu pienille ja keskisuurille kunnille hyviä valvontakäytäntöjä.

Ohjeeseen perustuen keskeisiä elementtejä ovat olleet tarkastus-käyntien suunnittelu etukäteen ja tarkastuskäynnillä käsiteltävistä asioista ilmoittaminen tarkastuskohteeseen. Kohteiden, joihin ei tehty vuoden 2017 aikana tarkastusta, mutta joilla on vuosirapor-tointivelvollisuus, toiminnan luvan- ja säädöstenmukaisuutta on arvioitu vuosiraporttien perusteella laadituissa muistioissa.

Määräaikaistarkastuksista laadituissa pöytäkirjoissa asetettuja määräaikoja on valvottu ja tarvittaessa toiminnanharjoittajaa on huomautettu pääsääntöisesti sähköpostilla, mikäli määräaikaa ei ole noudatettu.

Vuoden 2018 valvontaohjelma

Vuoden 2018 valvontaohjelma perustuu 31.12.2017 päivättyyn, ympäristönsuojelulain mukaisten ympäristöluvanvaraisten laitosten ja rekisteröitävien kohteiden luetteloon. Ohjelman liitteenä on kohdekohtainen tarkastussuunnitelma, joka perustuu tarkistettuun toimialakohtaiseen riskinarviointiin ja päivitettyyn kohdekohtai-seen riskinarviointiin sekä niiden perusteella määriteltyyn valvon-taluokkaan (tarkastustiheys). Ohjelmaa laadittaessa on otettu huomioon valvontatoimenpiteiden riittävän tasainen jakautuminen eri vuosille, jotta valvontaresurssit riittävät suunnitellun valvonnan toteuttamiseen.

Valvontaohjelman liitteenä olevaa tarkastussuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon vuosien 2016 ja 2017 valvontaohjelmien toteutuminen. Periaate on, että mikäli valvontaohjelman mukaista määräaikaistarkastusta ei ole tehty, tehdään se seuraavana vuonna. Lisäksi tarkastussuunnitelmassa on otettu huomioon edellisten vuosien valvontaohjelmien mukaisissa tarkastuksissa todetut jatkotoimitarpeet sekä muussa valvonnassa kuten vuosiraporttien tarkastuksessa esille tulleet. Jatkotoimitarpeet liittyvät muun muassa pohjaveden tarkkailuun ja jätevesien käsittelyyn.

Seuraavassa taulukossa on esitetty luvanvaraisten ja rekisteröitävien kohteiden toimialakohtainen valvontaluokka, kohteiden lukumäärä sekä kohteisiin suunniteltujen määräaikaistarkastusten ja muiden valvontatoimien lukumäärä vuonna 2018.

Toimiala	Valvontaluokka ¹⁾	Kohteiden lukumäärä	Suunniteltujen määräaikaistarkastusten lukumäärä	Suunniteltujen muiden valvontatoimien lukumäärä
Metalliteollisuus	III	2	0	0
Energian tuotanto	III - IV	7	0	7 ³⁾
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	II - III	8	1	3 ⁴⁾ + 1 ⁵⁾
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	IV	0		
Malmin tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto	II - III	17	8	1 ³⁾
Asfaltin valmistus	II - III	4	1	1 ³⁾
Mineraalituotteiden valmistus	II	1	0	1 ³⁾ 5)6)
Nahan tai tekstiilien laitospäinen tuotanto tai käsittely	III	0		
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	II	1	1	1 ³⁾
Eläinsuojat tai kalankasvatus	III - IV	28	3	8 ⁴⁾ + 11 ³⁾
Liikenne	II	1	1	1 ³⁾
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	II - IV	9	1	3 ³⁾
Muu toiminta ²⁾	II - III	2	1	2 ³⁾
Yhteensä		80	17	41

- 1) Valvontaluokka määräytyy toimialakohtaisen ja laitospäisen riskinarvioinnin perusteella. Valvontaluokat ovat: valvontaluokka I, tarkastus vuosittain; valvontaluokka II tarkastus kerran kolmessa vuodessa; valvontaluokka III, tarkastus kerran viidessä vuodessa, valvontaluokka IV, tarkastus kerran kahdeksassa vuodessa.
- 2) Ympäristönsuojelulaki 27.2,1 § ja 27.2,3 § sekä ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohta 14
- 3) Vuosiraporttien tarkastaminen
- 4) Vuoden 2017 määräaikaistarkastuksen jälkivalvonta
- 5) Pohjaveden tarkkailun käynnistäminen
- 6) Ympäristöluvan tarkistamistarpeen arviointi

Ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja valvotaan määräaikaistarkastusten lisäksi tarkastamalla toiminnanharjoittajilta saadut laitosten vuosiraportit sekä mahdolliset muut lupamääräyksissä edellytetyt selvitykset tai seurantatulokset. Tarpeen mukaan raporteista pyydetään lisäselvityksiä. Tarkkailumääräyksiä tai hyväksytyä suunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa luvan tai suunnitelman voimassaolosta huolimatta. Valvontaan sisältyy myös ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoitusten ja yleisilmoitusten käsittely sekä määräaikaistarkastuksella annettujen määräysten jälkivalvonta.

Muu valvonta ja toiminta

Maa-ainesten ottamista valvotaan maa-aineslupa- perustuen aloitus- ja lopetuskatselmuksilla sekä muilla tarkastuksilla koh- teissa, joissa on aktiivista toimintaa. Maa-ainesluvuissa on annettu määräyksiä pohjaveden tarkkailusta, jonka tuloksia seurataan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa on vireillä 30 vesihuol- tolain mukaista hakemusta, jotka koskevat kiinteistön vapautta- mista liittämiselvöllisyydestä vesijohto- ja/tai viemäriverkostoon vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla. Tavoitteena on, että hake- mukset käsitellään vuoden 2018 aikana. Lisäksi jatketaan vesi- huoltolaissa säädettyä liittämiselvöllisyyden valvontaa.

Pohjavesialueilla ja enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöä (järvi, lampi, joki, puro (kts. vesilaki 1:3 §)) olevilla alueilla on en- nen vuotta 2004 rakennettujen jätevesien käsittelyjärjestelmien täytettävä 31.10.2019 mennessä perustason puhdistusvaatimuk- set, jotka ovat asetettu 3.4.2017 voimaan astuneessa ympäristön- suojelulain 16 luvussa. Tämä edellyttää neuvontaa, jonka kohden- tamisessa pyritään hyödyntämään Siilinjärvellä vuosina 2014 – 2016 Jätekuukko Oy:n ja Pohjois-Savon Martat ry:n yhteisen jäte- vesineuvontahankkeen tuloksia. Neuvonta pyritään toteuttamaan Jätekuukko Oy:n neuvontahankkeessa.

Suomen ympäristökeskuksen 29.12.2016 päivättyyn kansainvälis- ten jätesierrojen vuosien 2017 – 2019 tarkastussuunnitelmaan pe- rustuen valvotaan lyijyakkujen sekä sähkö- ja elektroniikkalaitero- mun keräystoimintaa, mikäli tähän saadaan lisätyöpanos. Lisätyö- panosta kohdennetaan myös jätteen ammattimaisen keräystoi- mintaan siten, että toiminnanharjoittajan kotipaikka on Siilinjärvi. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tiedossa ei ole sen val- vontavastuulle kuuluvia laitoksia tai yrityksiä, joiden toimintaan liit- tyä jätteen kansainvälisiä siirtoja.

Ympäristön roskaantumisen ja epäsiisteyden valvontaa jatketaan jätelain 72 §:än ja maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:än perus- tuen yhteistyössä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen kanssa. Tätä varten laaditaan työohjelma ympäristökatselmuksista, joka viedään viranomaislautakunnan hyväksyttäväksi.

Vuonna 2018 jatketaan kirkonkylän alueella ilmanlaadun seuran- taa yhteistyössä alueen toiminnanharjoittajien ja Kuopion kaupun- gin kanssa. Vesien sekä muun luonnon ja ympäristön tilaa pyri- tään parantamaan osallistumalla selvitysten tekemiseen, erityi- sesti Tarinan lampiketjun vedenlaadun selvittämiseen.

Vuoden 2018 aikana valmistellaan kunnan ympäristönsuojelu- määräykset.

Valvontaohjelman toteutumisen arviointi

Valvontaohjelman toteutumista arvioidaan osana tilinpäätösvalmistelua ja osana tulevien vuosien valvonnan suunnittelua. Myös valvonnan vaikuttavuutta seurataan. Keskeisin keino on määräaikaistarkastuksista laadituissa pöytäkirjoissa annettujen jatkotoimenpiteiden valvonta.

Valvonnasta perittävät maksut

Ympäristönsuojelulain 205.2 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun valvontaohjelmassa esitetyistä säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Siilinjärvellä maksu peritään kunnanvaltuuston 12.12.2016 hyväksymän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan yleisten perusteiden ja kunnanhallituksen 19.12.2016 hyväksymien maksujen mukaisesti. Taksan mukaan valvontaohjelmaan perustuvasta, korkeintaan 5 tuntia kestävästä määräaikaistarkastuksesta peritään 275 €. Valvontaohjelmaan perustuvasta määräaikaistarkastuksesta, johon käytetty aika yli 5 tuntia, peritään 55,00 euroa tunnilta. Määräaikaistarkastuksen johdosta tehtävästä uusintatarkastuksesta peritään maksu tarkastukseen käytetyn tai asian käsittelyn vaatiman työajan omakustannusarvon perusteella.

Vuosiraportin tarkastamisesta peritään 110 €.

Valvontaohjelman ja tarkastussuunnitelman julkisuus

Tämä valvontaohjelma ja sen liitteenä oleva toimialakohtainen riskinarviointi ovat julkisia asiakirjoja. Ohjelman liitteenä oleva laitoskohtainen tarkastussuunnitelma (valvontaluokka / tarkastustiheys), joka perustuu toimialakohtaiseen ja laitoskohtaiseen riskinarviointiin, on salainen julkisuuslain (621/1999) 24.1,15 §:än perustuen. Edellä mainitun lainkohdan mukaan ”asiakirjat, jotka sisältävät tietoja viranomaisen tehtäväksi säädetyistä tarkastuksesta tai muusta valvontatoimeen liittyvästä seikasta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen” ovat salaisia. Toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietoon kohteensa valvontaluokka ja perusteet sen määräytymiselle.

Valvontaohjelman mukaisista tarkastuksista ilmoitetaan toiminnanharjoittajalle etukäteen hallintolain 39 §:n mukaisesti.

Arja Saarelainen
(allekirjoitettu koneellisesti)
ympäristönsuojelupäällikkö

Liitteet

Toimialakohtainen riskinarviointi
Kohdekohtainen tarkastussuunnitelma (salainen)